

BARSA.

HIRDETÉSEK

Negyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill.
készeriért 12 fill., többszoriért 10 fill. fizetendő,
Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 kor. 60 fill., azontúl minden szó 2
fillérjével számítottatik.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
Velünk fizetettében levő hirdető-irodák, elő-
fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

→ vasárnap reggel. ←

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

6577/1901.

„Barátka” és „Vadalmás” dülök vizeinek lecsapolása iránti vízjogi ügyben Rácz Jónás és társai kérvénye folytán Barsvármegye alispánjának 9996. sz. alatti leirata.

Határozat.

Miután az 1885. évi XXIII. t. cz. 161 és 130. §-a értelmében a Barátka és Vadalmás dülök vizeinek lecsapolása kétféle eljárás alapján eszközölhető, melyek közül a Kulturmérnökség a törvény 129 és 130. §-ai értelmében leendő „Lecsapoló társulat”-tá való alakulást tartja rövidebb utúnak és célra vezetőbbnek. — ezért Barsvármegye alispánjától a 9996. szám alatti leiratban nyert megbízatásomnál fogva a Barátka és Vadalmás dülök összes birtokosait az 1902. évi január 30-ik napján d. e. 10 órákor Léva, az „Oroszlán” fogadó nagytermében tartandó tárgyalásra, illetve a földm. min. 45639/1885. sz. rendelet 71 és 72. §-ai értelmében való alakuló közgyűlésre s az alapszabályok megállapítására elnök és választmány megválasztására stb. — intézkedés megtételére; a törvényes követelmények mellett ezennel meghívom.

Kelt Léva, 1901. november 20.

Barsvm. alispánja helyett:
Bodogh Lajos,
polgármester.

Ipar és mezőgazdaság.

Az ipar és mezőgazdaság virágzása képezi az országok jólétének alapfeltételét. Beszélünk ugyan külön agrikultur államokról, ide számítjuk hazánkat is, ismerünk ezen felül kiválóan ipari államokat, de szorosan elkülöníteni egyiket a másiktól nem lehet.

Hirneves nemzetgazdasági írók valamely ország boldogulását a szerint mérik, a mily fokban megvan az ipar és mezőgazdaság között a kölcsönösség. Hiába a fejlődött agrikultura, ha annak termékeit a külföldön dolgozzák fel. Hasztalanul termelünk gabonát, tenyésztünk állatokat, ha gabonánkat máshová kell vinni örölni, ha árpánk-ból a külföldön készítenek sör, ha

gyapjunkat, állatbőrünket máshol dolgozzák fel. Akkor aztán nem lehet csodálkozni, ha évi bevételeink tekintélyes része idegen földre vándorol.

Épen azért mi sem mondhatunk egyebet, mint azt, hogy hazánk népének megélhetése biztos alapon csak akkor fog nyugodni, ha az ipar és mezőgazdaság között az összekötő kapocs még szilárdabbá válik.

Nem hipotézis, de valóság, hogy az ipar és mezőgazdaság különösen nálunk egymásra vannak utalva. Sőt, hogy világosabban szóljunk, hazánkban a mezőgazdaság tulajdonkép alapja az iparnak, melyből megerősödve terbelyes fává nőhetné ki magát. Ámde mezőgazdaságunknak egy óriási hibája van. Ez pedig az, hogy nem képes az ugynevezett mozgó tőkét megteremteni.

Nem lévén politikai irányu lapunk, nem fejthetjük ki bővebben az okokat, melyek ezt előidézték. Csak azt jegyezzük meg, hogy 1872-ben az iparoscongresszus tiltakozott az akkori ipartörvény ellen. Együttal megjelölte az utakat, módokat, melyen a mezőgazdaság haladva az ipart fellendíthetné. S azóta nagyot változott a világ, mert a vezető-körök belátva a tévedést, kétszeres erővel igyekeznek a csorbát helyre hozni.

De nézzük, mi az összefüggés vagy viszony az ipar és mezőgazdaság között?

Tudva van, hogy az iparosztály a legnagyobb mérvű fogyasztó közönsége a mezőgazdasági termékeknek. S egyúttal legbiztosabb vevője is, a mi által emeli a mezőgazdaság jövedelmezőségét. A mezőgazdák viszont az ipari osztály készítményeit fogyasztják, elhasználják. De sajnos, nem oly mértékben, mint a viszonyosság kíváná. Mert a külföldről importált, talán rosszabb minőségű áru olcsósága meggátolja. Az ipar érdeke követeli, hogy

a mezőgazdaság bizonyos termelési fölséggel rendelkezve, ezt tőkegyűjtésre használva, segítségére jöjjön amannak. A tőke tehát az ipar éltető eleme. Senki sem kételkedhetik szavunk igazságában.

Hisz nyilvánvaló, hogy a kiváltott iparendélylyel kellő anyag hiányában senki sem kezdhet üzletet. Mert az anyagot, hacsak birtoka, vagy pénze nincs, meg nem szerezheti, hitelképesség hiányában.

Ezért volna szükség a fentemlített mozgó tőkére, mely az ipart, vagy ipari vállalatot ott és akkor támogassa, mikor szükséges. Példa rá Anglia, mely bár az ipar és kereskedelem révén jut jövedelme legnagyobb részéhez; de a fölsleges, elhelyezést kereső tőkét, a biztosan jövedelmező mezőgazdaság szolgáltatja.

Ezen tőke aztán a mezőgazdasági vidékről vándorol az ipari vidékre. Mig nálunk a fölsleges tőke a takarékpénztárakba gyűl, mely azt magas kamatra adja ki, s így ebben az iparos nem részesülhet, csak a részvényeseknek jövedelmez.

Mezőgazdaságunk intenzivebb fejlesztése csak most kezdődik, melyre a földmives iskolák és az újabb kezdeményezett gazdasági ismétlő ismétlő iskolák nagy befolyással lesznek. A kisebb-nagyobb mozgótőkék csak ezután gyűlhetnek össze, ha az említett intézmények életképességét a gyakorlat igazolja. És csak úgy juthatnak igazi rendeltetési helyükre, ha a gazdaközönség belátja, hogy tőkéje az ipari vállalat terén sokkal jobban jövedelmez, mint a takarékbán.

Hogy ezt elérjük, az államnak oda kell hatnia, hogy az intenzivebb tett mezőgazdaság oly iparágakat támogasson, mely a hazai termékeket dolgozza fel. Együttal a mezőgazdasági iparágakat fejlessze. Erre nézve mint kez-

det, igen alkalmas a házi-ipar. Ezen házi-ipar a hitelszövetkezetekkel kapcsolatban úgy volna szervezhető, hogy a termelő család tagjaikkal, külön vagy közös műhelyben dolgozzák föl azt, de az értékesítést kereskedelmi uton a szövetkezetek teljesítsék.

Ha iparoktatásunkkal kapcsolatban a mezőgazdálkodást intenzivebbé téve az ipar és mezőgazdaság közt az összekötő kapocsot sikerült megszilárdítani, úgy hiszem, a mérhetetlen vízerők ipari hajtóerőre való kihasználása biztosra vehető. Felvidékünkön pedig a természeti erők önként kínálkoznak, csak tőke és befektetés hiányzik.

S ha ez meglesz — s hiszszük, hogy úgy is lesz, — a gépek e századában, akkor felvidékünk nemcsak gazdagabbá, látogatottabbá lenne, de a nemzeti nagy eszme óriási lépéssel előbbre vihetnék.

Hazánk iparát helyes alapon csak a mezőgazdaság bevonásával tehetjük versenyképessé s ez biztos záloga lesz a külföldi áruk leszorításának.

Gazdasági és közműveltségi teendőink az új esztendőben.

A kereskedelemre bénítólag hat az a körülmény, hogy drága a pénz. Különben is, önálló magyar kereskedelemre van szükség. Evégből, el kell távolítani akadályait, minez azonban a nemzeti gazdaságnak egészséges működésére s szervezésére volna szükség. Így, enélkül bizony, visszaesés észlelhető. Rendezendő a házalási ügy s szűkebb korlátok közé szorítandó; pártolni kell a hazai ipart ezután is. Egy sajtóságot viszonyban a felemlítése, azt hiszem, nem fog ártani, Horvátország tekintetében. Ha pld. tőlünk, sör, viznek oda, 6 koronát fizetünk hektoliterenként; ha onnét hoznak hozzánk, nem fizetnek semmit sem. Nem bolond állapot ez? Hol itt a törvény, a jog és az igazság értelme?

nagyon s meglásd boldogok leszünk. Én előttem minden szavad parancs leendő, óhaj-tásaidat két ragyogó szemedből fogom ki-olvasni, s édes szavaidat csókjaimmal fizetem. Kell-e ennél boldogabb élet? Kell-e ennél édebb valóság?

Megértettél-e? Belátsz e oda, hol elrejtve szívem legmélyebb rejtekhelyén be-cézgettem arcodat? Látod-e ott a seplőtlen tiszta szerelemnek ezer meg ezer arany sugarát? Látod-e a szent tisztaság között nevedet bevésvé, látod-e a mélyen érző szívet?

Ugye megértés? Ugye tisztán látsz? hiszen még mindig megértettél, mert szeretted.

Legelső pillantásod, legelső szavad már igaz volt hozzám, — miért nem lehetne a többi is az?

Ha megértettél, jöjj el hozzám. Mondd el szíved igaz sugallatát s én osztozom benne.

Ha nem! — ugy kaczagj — nevesz — gunyolj ki, tépd fözlányokra egy hön szerető sziv reményeit, dobd el, tipord sárba, de tudd meg, hogy ez a sziv soha meg nem szűnik éretted dobogni.

Isten veled! Boldog reményvel elvár a te

Báli hangulat.

— Magán jelenet. —

(Csinosan butorozott gargon-szoba. Az asztalon, ágyon holmi báli czikke hevernek. Ibolya Adolár 24 éves magánhivatalnok hirtelen bejött.)

— Hol a lakkom, klakkom — a frakkom? (Egy kissé megütődve.) Azaz a frakkom az jó helyen van — a zálogházban!! Most azután tegyen valaki szemrehányást nekem,

TARCZA.

Megnyugvás.

Panaszra új panasz kel ajkadon,
Hogy a családás élet-átka nyom,
Sivár a lét, nincs mi boldogit;
S a cél? mind távolabb, mert hűtlennül,
Miként a hulló csillag, elkerül,
Kioitva lelked ábrándjait.

Jer hát közel, a szenvedés közös,
Kart karba ölt s szeretni ösztönöz.
Mit édes búval sűg a lélek
A nyugalomnak szelid estelén, —
Ki többet élt s tanult, — hadd mondjam én,
Mire tanit a boldog élet.

Véred szilaj, tűz-inger láza hajt,
Panaszra ez fakaszt ezer sohajt,
Ha durván nyúlsz rózsáid közé.
Messeze vágyak ködébe vesz szemed,
Körötted boldogság, s fel nem leled,
Könyre-köny, mi lelked égeté.

Érzed, mit összetört a szenvedély,
Az életrom felett az fel nem él,
Csak égi hit, mely nyugalmat ad.
Kezed kezében, mond, miért reszket,
Varázsát érzed tán jós igémnek,
S mint ünnepi ihlet száll! reád?

Az életnek mennyi nagy eszméje
Vet örök fényt a hős szent fejére,
Ha áldoz felkent oltárokon.
Törjön keresztül délczég lelkedben
Nemesre, nagyra tartó érzelem,
Legjobbjai közt áld meg a hon.

S lemondani; ha ezt megértened,
Ugy feltalálna lelked édenét,
Nem szenvednél annyi vést, vihart.
De most az önző kéj, hírnév, vagyon
Bűsz harcot vívnak boldogságodon,
Bilincsednek kája fogva tart.

Hajlj reám; a gond velünk siet,
S csak egy könnyűed ősi terhedet,
Ha súlypontot lelkedben találsz.
Siess; mig bucsu-jobbót nyújtánál,
Fogy a gyönyör, a szívverés eláll,
S örömtelen zord halálra válsz.

Cserei József.

Hozzá.

Irta: Mayer Stefánia Margit.

Miért írok most? Miért neked? Miért
— Hozzád? Hogy megértselek, hogy te is
megértés, hogy ne szeressük egymást két-
kedve s hogy megértve, egymáséi lehessünk
mindig — halálig.

Gyönyörű regg volt az, melyen azon
napra ébredtem, mikor először láttalak.
Magszerettelek első percztől, első pillanattól
kezdve. Nem mondtam meg neked, mert
láttam, hogy viszont szeretsz.

Ott, ott, — abban a kedves kis faluban
szerettelek meg, mely nékem oly feledhet-
len emlékü, Mily boldogan gondolok reá, s
mily fényesen vésődött emlékezetembe.
Tudom te is megszerettél, mert érzem.

Mily gyorsan haladtunk e naptól kezdve
boldogságunk felé, s mi most egyszerre
megszakadt az? Nem! — nem szakadhatott
meg! — az én lelkem lánggal ég, elolthat-
lan izzó forró lánggal, nem oltja azt el már
semmi sem soha.

Az Isten minket egymásnak teremtett;
kerestelek már rég óta, kutattalak már
hosszu ideje mindenfelé. Megnéztelek a leg-
nagyobb palotában, meg az elhagyott kis
kunyhóban; meg az égen a csillagokban, a
költszetet, a természetet ólén, s te sehol sem
voltál, — sehol — egyiknél sem.

Több vasutnak az államosítását sem lehet már kikerülni, hogy a fuvardíjat le lehetne szállítani. Nem volna szabad megengedni, hogy a városok magas vámost szedjenek, pld. Fiumében ez már az örültség határain áll. A kereskedelemben fő dolog, a gyorsaság, már pedig nálunk az is baj, hogy a külföldi nyersárak lassan vámoltnak el. Rossz a csödtörvény is, mert a csöd ideje hosszú s így, a csödtömeg föl-emésztdik. A borbéhozatali vámost magasra kell emelni, mert pld. a must cukrozása által, a mi boraink, újból, mindenféle néven, Ausztriából s Olaszországból behozatnak.

A hüvelyekkel való kereskedelem is fokozandó, mert sok pénz megy a külföldre. Meg kellene akadályozni az osztrák és német cement beöznlését is. Az üvegiparnál, a szállítási díjtételek magasak. A vásárgy is rendezendő. Budapesten egy bőreladási csarnokra volna szükség, hogy a bőr könnyebben s nagyobb haszonnal volna értékesíthető. Sajnos, hogy zálogleveleink a külföldön, nem helyezhetők el könnyebben.

A hizlalt marha piacát a bécsi mézárások ellensúlyozására, át kellene helyezni, például: egy nemzetközi marhavásár tartása által Budapestre vagy Pozsonyba. Az is baj, hogy tarifáink a külföld tarifáival nem állhatják ki a versenyt.

El volna rendezendő, hogy végeladásoknál, csak az üzlet leltározott tárgyai kerülhessenek eladásra. Előmozdítandó az ásványvíz kivitele is, mert ezzel az üvegiparnak használunk; télen fűtött kocsiban volna szállítható s az üvegeket igen olcsón kellene visszazállítani.

A szerződéses kötésekor, különösen a német piacon biztosítandó. Fejlesztendők a vidéki vásárok. Sajnos, hogy a Vaskapun, az idegen buza-nem ömlik felénk, hanem majdnem azt lehet mondani, hogy elterelte, mi nagy kár. Boreladási szövethetek létesítendők, hogy a hazai borkereskedők, a külföldi borokat kiszoríthassák.

A házalási ügy is lazán kezeltek. Hány házaló, egy helyben, ösztől-tavaszig telepszik le. A Felső-vidéken a gyümölcs-növény kereskedelemnek az emelése fontos, hogy a szegény ember s gyermekek, keresethez juthassanak. Szomorú dolog az is, hogy az osztrák posztgyárak versenyt, a mi szállítási díjainkkal ki nem állhatjuk. A fogyasztó szövethetek hatása, a közvetítő kereskedelemre romboló hatással van.

Fő dolog, a hazai ipar pártolása. Nálunk ennek még a gyakorlati eredménye kevés. Ennek a jogosultsága, nem vonható kétségbe, mert a kereslet és fogyasztásnál nemzeti szempontok érvényesülnek. Az ipart azonban úgy kell fejleszteni, hogy első sorban a hazai ipart elégítse ki. Ebből a szempontból, még a kartellról sem kell irtózni a vámtérleten belül. A fogyasztó

gyed szeme fényesebb, mint az ő lángok!... Pihető kebelled dől karjaimba, mikor a zene andalító hangja táncra szólít... Milyen kecsesen lejt, akár a szarvast üző Diana! Milyen csábosan mosolyog... Adolár ez neked szól! Rajta, üsd a vasat! Béla csak még egy parányit... Hurrá! Éljen a tánc... Ihajja csuhajja! Holtig élünk... Béla te, a lelked szól a hegedűből. Hogy volt, újra! (A székéből felugrik s táncol, miközben a feher ing s nyakkendő a padozatra hull.) Hej! pincér, egy hűsítőt! Nagysád egy fagyaltot... Vanília, citrommal!... Oh be édes — suttogok öngyagsága fülebe — ez a parányi... Ugy, ugy a tyukszemem! A magas menydörgős menykő csapjon a hátad közepibe... Te mamuth!... Oh be édes ez a parányi... Tessék felállni a négyesre! Ne simujon oly erősen hozzám — suttogó. De mikor szeretem — suttogok én! De a férjem!... Hisz' az most... „Nöcsere! Szabadon át!” Kegyed szivtelen s üldöz engem egészen... „Hazáig!”... Csárdás... (Magához tér s órajára tekint.) Gyhü! Dicső Argyroanthorides! Tizenegyre jár az idő. Vegem van! Oda a tekintely, a becsület s a sok jó — vacsora! Fucsos neked bál, fucsos neked pompás — uzsonna! S mindez egy átkozott frakk miatt! Szivből gyüjöllek német, francia, mert — frakkot viselsz! (Vetkőzni kezd.) Nincs más hátra, mint megtöltöm az azután kiürítem a — cognacos poharamat! (Csendesesen leteszkiz es szomoruan elalszik.)

Dom-Lucio.

közönség vegyen hazai árúkat; a kereskedő pedig vegyen hazai iparcikkeket. Az ipar-szabadság, ne legyen teljesen korlátlan, mert versenyt okoz még pedig egészségtelen versenyt, már pedig, a tisztességtelen versenyt minden áron megakadályozandó. Meg kellene rendezni még a drótos-tótokat is, mert a bádogosokat károsítják s külföldi gyártmányt hurcolnak szét.

Nagy veszedelemmel fenyeget bennünket az is, hogy a fogyasztó közönség csökken; mert az ipari s kereskedelmi termékek nagyon megdrágultak s így a közönség, kénytelen igényeit lehetőleg megszorítani; ebből meg az ipar s kereskedelem-ben bizonytalanságok s így adózások származnak.

Az olyan iparos, aki segédeket nem tart, csak meghatározott számú tanoncokat tarthasson s az is meg volna határozandó, hogy egy segéd mellett, hány tanonc alkalmazható.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

— **Kaszinó-estély.** A „Lévai kaszinó” f. hó 18-án, szombaton rendezendő estélyén Clara Vilmoson kívül, Skvó Irén urhölgy is közreműködik, aki Murai Károlynak egy vidám dialogot adja elő, * * * urral együtt. Dr. Tejfaluassy Béla ur pedig valami újdonsággal fogja a hallgatóságot meglepni. Az estély 8 órakor kezdődik, melyre a kaszinó minden tagja és a tagok vendégei ez uton is meghívattak. Hideg és meleg ételekről, üdítő italokról a rendezőség gondoskodik.

— **Gyászír.** Dékay Lajos, kegyestanítói rendi előadó, főgimnáziumi tanár, városunk szülője, miut részvétellel értesülünk, e hó 4-én Budapesten elhunyt. Az alig 37 éves fiatal szerzetes súlyos betegsége ellen keresett orvoslást a fővárosban, de contra vim morlis non est medicamen in hortis s a betegség kioltotta hasznos és tevékeny életét övének s jóbarátainak nagy fájdalomára. Holtestét a budapesti kereposzti temetőben a kegyestanítói rend sírboltjában e hó 5-én helyezték örök nyugalomra tanártársai, rokonai s jóbarátai őszinte részvéte mellett. Dékay Lajos 1864. november 1-én született, 1882. aug. 27-én lépett a kegyestanítói rendbe. 1889. január 13-án áldozárrá szenteltetett. A lévai főgimnáziumban is működött. Lelkismeretes, pedáns tanár volt, de igazságos és jószívű. Tanítványai igen szerették. Legutóbb a rendi kormánytanács Sátorajhajhelyre helyezte s itt folytatta tanári pályáját, melyet a kegyetlen halál oly korán szakított felte. Nyugodjék békében.

— **Athleták bálja.** Az idei rövid farsang bizonyára méltó befejezést fog nyerni a lévai sportegyesület által február hó 8-án rendezendő mulatságban, melyre a meghívókat a napokban fogják szétküldeni. Ez alkalommal a fiatal egyesület mindent elkövet, hogy nyilvános szereplésének emez első nagyobb tanujelét maradandóvá es kedves emlékké tegye a lévai közönség előtt. Hiszük is, hogy fiatal hölgyeink jól fogják magukat érezni ezen estélyen, hol találkozt fog adni egymásnak városunk es vármegyénk intelligens közönsége.

gyed szeme fényesebb, mint az ő lángok!... Pihető kebelled dől karjaimba, mikor a zene andalító hangja táncra szólít... Milyen kecsesen lejt, akár a szarvast üző Diana! Milyen csábosan mosolyog... Adolár ez neked szól! Rajta, üsd a vasat! Béla csak még egy parányit... Hurrá! Éljen a tánc... Ihajja csuhajja! Holtig élünk... Béla te, a lelked szól a hegedűből. Hogy volt, újra! (A székéből felugrik s táncol, miközben a feher ing s nyakkendő a padozatra hull.) Hej! pincér, egy hűsítőt! Nagysád egy fagyaltot... Vanília, citrommal!... Oh be édes — suttogok öngyagsága fülebe — ez a parányi... Ugy, ugy a tyukszemem! A magas menydörgős menykő csapjon a hátad közepibe... Te mamuth!... Oh be édes ez a parányi... Tessék felállni a négyesre! Ne simujon oly erősen hozzám — suttogó. De mikor szeretem — suttogok én! De a férjem!... Hisz' az most... „Nöcsere! Szabadon át!” Kegyed szivtelen s üldöz engem egészen... „Hazáig!”... Csárdás... (Magához tér s órajára tekint.) Gyhü! Dicső Argyroanthorides! Tizenegyre jár az idő. Vegem van! Oda a tekintely, a becsület s a sok jó — vacsora! Fucsos neked bál, fucsos neked pompás — uzsonna! S mindez egy átkozott frakk miatt! Szivből gyüjöllek német, francia, mert — frakkot viselsz! (Vetkőzni kezd.) Nincs más hátra, mint megtöltöm az azután kiürítem a — cognacos poharamat! (Csendesesen leteszkiz es szomoruan elalszik.)

— **A Kath. Legényegylet színjátékai** egybekötött jórakonyozó farsangi mulatóságát ma este tartja meg. — A lelkiismeretes hosszantartó készülődés biztos zálogát nyújtja annak, hogy egy élvezetesen eltöltött este kedves emlékeivel gazdagodnak mindazok, a kik ott megjelennek. — a lelkes fiatal rendezőség hetek óta futkos, hogy mi se hiányozzék ahhoz, a mi az estély fényét emeli és a sikert biztosítja. — A színré kerülő „Tót leány” című népszínmű jelmezeit hamisítatlan eredetiséggel fogják bemutatni, a menyinyiben a tót sumások ruházatát egyesenes Selmeczbányáról szerezték be. Tekintettel ama körülményre, hogy a rendezés költségeiből fönmaradó tisztá jövedelmet az iparos ifjuság részére létesítendő saját „otthon”-ra fogjuk fordítani, ez uton is bátorodunk felkérni városunk nemeslelkű intelligens jöltevőit, hogy bennünket kegyesen pártfogolni méltóztasson. Kezdate este hét és fél órakor.

— **A „Kath. kör”** szokásához híven ez évben is egy nagyobb szabású farsangi estélyt szándékozik rendezni és pedig febr. 2-án. — Részletes programját még nem állították egybe, de az bizonyos, hogy méltó lesz régi jó hírnevéhez.

— **Megerősítés.** A hercegprímás Klement István baracska r. kath. tanítót állásában véglegesen megerősítette.

— **Gyászír.** Lindtner Ferenc lévai uradalmi állatorvost es családját pótolhatatlan veszteséggel sújtotta a kegyetlen sors, amennyiben neje Lindtner Ferencné Palmethoffer Mária e hó 4-én elhunyt. A boldogult urasszony halála széles körben általános részvételt keltett. Holtestét gyászoló családja, a lévai uradalom tisztikara és a család nagyszámú jóbarátjának részvéte mellett e hó 6-án helyezték örök nyugalomra.

— **Farsang Zselizen.** Zseliz és vidékei ipartársulat 1902. évi január hó 25-én saját pénztára javára a zselizi nagyvendéglő termében szavalattal egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez, melynek műsora a következő: 1. „Isten áldd meg a magyart”. Szavalja Szólósy Béla. 2. „Ízé kisasszony”. Monológ. Előadja Várady Emma. 3. „Oh ezek a férfiak”. Monológ. Előadja Matlak Irma. 4. „Leány kérés előtt”. Monológ. Előadja Dalmóni Gusztáv. 5. „Szórakozott kisasszony”. Monológ. Előadja Niszler Mariska. 6. „Bakfis álmok”. Monológ. Előadja Wiláffy Izabella. 7. „Szózat”. Előadja Szunyog Lajos. Kezdate este 7 órakor. Belépődíj: Személyenkint 1 korona. — Családjegy 2 korona.

— **A lévai pecsenyés bódék** nem sokára eltűnnek a földszínről, mert a hentesek átköltöztek az új bódékba s öreg deszkaépületeket a jövő héten lebontják. Nemsokára rákerül a városházára is a sor, mert február 1-e után ezt is lerombolják. Talán nem volna czélszerűen emlékeztetnek okáért ezt a régi épületmaradványokat lefenyképezni, hadd látna az utókor, hogy miként fejlődött Léva városa.

— **A lévai kereskedő ifjak társulata** f. hó 5-én tartotta meg évi rendező közgyűlést. A napirend első tárgya a tisztviselők felmentése és újak választása volt. Előnké egyhangulag Fenyvessy Károlyt választották meg. Alőnké Braun Gyula, tükarrá Márkus József, pénztárnokká Hochberger József, könyvtárnokká Heksch Samu és háznagygyá Fried Gyula választották meg. A választmányba beválasztottak: Schönstein Henrik, Weisz Miksa, Bium Gyula, Hegyi Béla, Quitt Samu es Czigler Mór rendező tagokká. Deutsch Izó es Gutfreund Vilmos póttagokká. A közgyűlés 4 tagú küldöttséget menesztett az ujonnan megválasztott elnökért, a ki megjelenven, az egyesület helyisegeben, az egyesület tagjaihoz intézett szellemdus beszédében megköszönte, az iránta megnyilvánult bizalmat, a mire lelkes ováció közt elfogalta az enőki szeket. — Márkus József utkar üdvözölte tagtársai nevében az ujonnan megválasztott elnököt. Ragaszkodásukról, valamint tiszteletükről biztosította es kívánta hogy siker koronázza aüködését. Továbbá a közgyűlés elhatározta, hogy fennállásának 10-ik évét febr. havában diszkekgyűléssel megünnepli es azzal kapcsolatban felolvasással egybekötött tancsmulatságot rendez.

— **Veszedelmes tolvajbandát** kerített kézre a heten a lévai csendörors. A lévai vásár napján három notórius, Didi, Bukai és a félkezű Izsák cigány összebeszél, hogy a kálnai hídnál lesbe állanak s jövő-menő szekerekről lopnak, a mit lehet. Az enyveskezü romáknak sikerült is egyet-mást elcsipni. A többi között egy tejesocsaíró két kanna tejet is elemeittek. S ép ez lett a vesztük, mert a cigány sohasem isszik tejet, csak akkor ha ingyen jut hozzá. Ezt azonban felosztották egymás között s megitták, de e közben tejjel végig öntözték a ruhájukat. A tejjeltek gyanussa tettek a három jómadarat a csendörök előtt, kik bekísérték a cigányokat. A vallatás közben a rendőség kiderítette, hogy ezek követtek el dr. Tolvajalus albiró karara a lapunkban is jelzett betörést, a melyen kívül még két pinczetörés s több tolvajlás nyomja lelkiismeretüket. A jómadarakat átadták a büntető igazságszolgáltatásnak.

— **Öngyilkosság.** Kovács Istváné Cseri Sara nagy-sallai lakosnő meg a mult hó 23-án eltűnt lakásáról, azóta hiába heresték. Végre e hó 8-án a kis-sároí mal-moknál egy nő holtestét fogták ki, mely-

ben hozzátartozói az eltűnt asszonyra ismer-tek. Minthogy a hullán külérőszak nyomait nem találták, igen valószínű, hogy az asszony önmaga vetett véget életének.

— **A tanítói nyugdíjtörvény revíziója.** A kultuszminiszteriumban bevezetlek a nyugdíjtörvény küszöbön álló revíziójáról való tanácskozások s most Klauzál tanácsos dolgozik a javaslalon. E szerint a gyógy-pedagógiai intézetek tanítóit kivették az országos nyugdíj hatásköréből es tiszti nyugdíj utalványoznak részükre. A polgári iskolai tanárok azonban továbbra is meghagyják a tanítói nyugdíj mostohább elvonása alatt. Ugy értesülünk, hogy a mérlegkesztő szakember erre nevez meg csak utasítást sem kapott számítások megtételére. Ugyancsak a mérlegkesztő szerint biztosra vehető, hogy megmarad a 40 éves szolgálati idő. A tanítói földék jövedelmét a kataszteri er-tek kétszeresével fogják fölbecsülni es a gazdasági ismétlő iskola száz koronas díja is számít a nyugdíjba. A tiszti nyugdíjra számító polgári iskolai tanárok közt persze nagy az egyenlőtlenség, annyival is inkább, mert az alkotmányos korszak elején az első állami polgári iskolai tanárok tenyleg tiszti nyugdíj-igényben részesedtek.

— **Vásár.** — Lévan ez évi január hó 7-án tartott országos aliatvásárra felhajtott szarvasmarha 635 drb; lo 742 drb; sertés 117 drb; kecske 5 drb; szamar 3 drb; összesen: 1502 drb. — Ezekből eladatott szarvasmarha 335 drb; lo 107 drb; sertés 27 drb; szamar 2 drb; összesen 471 drb.

Állandó érdeklődést kelt Műn z Márk lévai johruvú teykepesznek a Boleman-féle haz sarkán levő kirakata, melyben műtermek újabb felvetelést állította ki közszemlerekre. Újabbon a chromolitografiát is bevezette, s ennek egy igen jól sikerült példánya is látható a kirakban, amely modern technika legújabb vívmányával felszerelt műtermet minden szóval jobban dicséri.

Közgazdaság.

Falusi tejszövetkezetekről.

LEVATICH LÁSZLO, a bars megyei gazdasági egylet titkárának előadása, 1901. decz. 22-én.

Tisztelt Közgyűlés!

Egyesületünk megbízott, hogy megyénkben szövetkezetek létesítését előmozdítsam.

Első sorban kedves kötelességem volt a *hitelszövetkezeteket* megalkotni, melyeknek szamszerű emelkedéséről sajnos kénytelen voltam lemondani; a központ azóta kivansága folytán, hogy tisztviselőinek a vidéken való tuisagos igénybevétele miatt az új szövetkezetek létesítése nem czelszerű.

A *fogyasztási szövetkezetek* alakítását e tél tolyaman keszszéggel vállalom oly helyeken magamra, hol azoknak létesítésük szükséges. Hitel- es fogyasztási szövetkezetek szükségesek országunk nagy részében, megyeinkben is czelszerűeknek bizonyultak körülményes mellett.

Legfontosabb megyeinkben az értékesítés terén keresendo, kis birtokos osztályunk helyzetere való tekintettel; ezt megtaláljuk a tejszövetkezetben. A *tejszövetkezet* értéket terem, oly pénzt nyújt a gazdának, melyre általában sem számított s egyuttal a takarmány termelés, a tragra nyeres fokozása es a rendezett vetés váltási rendszer által egészen átatakul, gazdasága több oldalaua valik s gabona termésének magasabb hozammasága s a tej értékesítésében, mint új jövedelmi forrásban lévén biztos letozését s wacouy gabona árak mellett is biztosítja azt, hogy jó módban elhet.

A hitel es fogyasztási szövetkezetek az uzsorak ellen hatalmas sakkhuzások s a takarekosság megteremtői, de hiszen nem csak uzsora karmaiban hanykolódik kisgazda tarsunk, de a kevesek közül a fehér holló a kevesse vagy éppen meg nem terhet kisbirtokos is daczara takarekosságának, nem tud, vagy nem megfelelően boldogulni, mert? mert rossz az alap, a gazdálkodás egyoldalú.

Pozsonyban az előző tél folyamán Ujhelyi, magyar óvati jejes es lelkes gazdasági akadémiai tanár előadása „A falusi tejszövetkezetekről” még jobban megértelte bennem azon reményt, hogy a tejszövetkezetekkel újból jövedelmezővé tehenk kis gazdai gazdaságaikat.

Ujhelyi tanár szives meghívására 1901. év szeptember vege Magyar Óvárara (Moston m.) utaztam, hol a rendelkezésünkre adó rövid idő alatt het tejszövetkezetet tekintettünk meg s mind abból, a mit láttam, hallottam es olvastam a következőket van szerencsem előadni.

Moston megye legkisebb vármegyéje országunknak, csak hatvan községe van; s Ujhelyinek sikerült nem egész két év alatt 16 tejszövetkezetet létesíteni, melyből már 14 virágzóan működik. Ez oly óriási eredmény, hogy meltan diadalutnak nevezhető mind anyai szemele vagy tanulmány ut, melyen ő bemutatja utitársának a kisgazdák küncseit, a tejszövetkezeteket. Az igaz a lakosság jelentékenyebb része sváb, de ezek sem a legjobb gazdák hírében vannak Óvárrott, mely bizony jóhere, luczerna, baltacizim s takarmány rapara nagyon sok közseg minden ok nélkül azt mondta, hogy meg nem termi határunk, most már azonban különösen tejszövetkezeti falvak közel-

ségében, minden 2-ik 3-ik parcella takarmány repa és here, bizonyosságul annak, hogy mily jótékonyan alakít a tejszövetkezet.

A magyar óvári szarvasmarha tenyésztési egyesület, melynek hatásos működését tekintve nincsen párja az országban, s mely ezen szövetkezeteket felügyelőjével Ujhelyivel megalakítja, számot adhat, hány vasuti kocsi takarmány magvat vetésre és korpát takarmányozásra adott el tagjainak; valamennyi községét ellátta az állategészségügyi felügyelőseg bevonásával elegendő mennyiségben kifogástalan szimentháti tenyész bikakkal. 1901. év augusztus hó 6-án Hőgyészen (Tolna m.) 63 db. tehenet vásárolt a földm. m. kir. miniszter ur kamatmentes kölcsönével 210—520 korona árban, mely szép egyedek beszerzése dicséri a mosonmegyei kisgazdáknak életre ébredését.

A mosonmegyei tejszövetkezetek gyönyörű képet mutatnak:

Működésben volt 14 szövetkezet, melyek közül a Fertő mellett fekvő Ilmicz alakult meg legelői ezelőtt két évvel, csupán vaj eladásra van alapítva üzem. 12-13 fillérrel értékesítette a tejet s legtöbb jövedelme volt, 372.326 liter tejet értékesített, naponként körülbelül 1000 liter. Legmagasabban értékesített s jövedelmezőségre Ilmicz után jön „Levél”, mely télen tejet s nyáron vajot adott el s bruttó 13-26 fillért értékesítést ért el literenkint. Az átlagos értékesítés a szövetkezeteknél 11-14 fillért tesz ki literenkint lefőlözött tejet 4 fillérrel vevén számításba, miután azon árban értékesítették.

Az évi lezárás augusztus végén van, ez azért is jó, mert szeptember elején történnék kötések, eladások a szövetkezetek vajára rendszeresen bécsi nagykereskedőnek; kicsiben ugyan magasabb arakat értenek el, de a vevők megbízhatatlansága miatt nagyon ingó alapon volna az ily értékesítés, átlag 2 kor. 10 fillér, Ico Bacs, vagy helyben 2 kor. 5 fillér kilogramonként. Ezen 14 szövetkezetben 1199 gazda értékesítette 2144 üzletrésze, azaz ugyanannyi tehene után származó tejet, 1.694.722 liter, előző évben 294 gazda 483 tehen után 273.619 liter adott el.

Ezen beszállított tejből 441.811 liter mint teljes tej értékesített, 1.252.911 liter vajjal dolgoztatott fel, melyből 53.515 kgr. vaj készült, tehát 100 liter tejből 4.293 mgr. vaj nyeretett.

Ez meglepő eredmény, különösen kezdetben, mikor némileg a gyermek betegségekkel is kellett küzdeni; Ilmicz és Tarcsa legkorábbi alakult két szövetkezet 45% értékesítést mutatott fel, 100 liter tejből 4-5 kgr. vaj készült.

A leggyengébben értékesített Szolnok, hol átlag 3-7 kgr. nyeretett 100 liter tejből, itt is inkább a hibás feldolgozás vehető oknak.

A 14 tejszövetkezetnek bevétele volt 175.397 korona, az üzem kiadások 15.825 kor. tehát a kiadás 8-24 része a bevételnek. Tehát a tiszta értékesítés 1 liter teje 11-50 fillér, lefőlözött tej 8-09 fillér. A lefőlözött tejet, mely 100 liter után 77% tesz ki, kis sertésekkel, borjúkkal és baromfiakkal kitűnően lehet értékesíteni, melyet a szövetkezetek 4 fillérrel számolnak el. A szövetkezetek teli működése magasabb vaj százalékot tüntet fel, s ha a szövetkezetek telen is tejes erővel működtek volna, még szebb jövedelmet tüntettek volna fel, megjegyzem, hogy tehenekint a jövedelem meg alacsony, az onnan van, hogy a szövetkezetbe csak azon tejet viszi be a kisgazda, melyet nem használ fel család népevel, s továbbá a tejszövetkezetek működése kezdetén a takarmányozás, a teheneik milyenségén sok a kívánni való.

Sokan a kételkedők közül azt vallják a tejszövetkezet alakulására vonatkozólag, az értékesítés nem elegendő nagy, s literenkint 11-50 fillér alacsony ár, otthon magasabban értékesíthetnek? ezek azonban a társadalmat nem számítják, továbbá nagyon fontos jelenség, hogy nem is tudnak rendszerint a kisgazdak állandó értékesítést kivinni, mivel tejjükkel feleslegben vannak, tejszövetkezetnél fölös tej nem létezik, mert itt korlátlanul lehet értékesíteni a tejet s ez a jövedelmöz.

A tejjel való fontosságát uradalmaink imerték fel. Először egészen megváltoztatván a gazdálkodási rendszert, kis gazdáink csak 4-5 év óta kezdenek foglalkozni a tejjel valóval, a mióta a kormány felállította a tejjel való felügyelői intézményt, s az első szövetkezetek a boldogult emlékeztető Nagy Vincze mesterüire vallanak, ki 40 szövetkezetet létesített, azóta számuk egy pár százra emelkedett, a múlt évben körülbelül száz alakult.

Mihelyt a tejszövetkezet megalakul, az üzletreszes gazda látja új jövedelmi forrását, jobban fogja takarmányozni tehenét és nem nagytás, de gyakorlatból vett tapasztalatokból állíthatom, hogy naponként 2 liter tejjel emelkedik országos átlagban a fejési hozam egy tehen után, mily nagy értékemelkedés. Ha az összes tehenekre lehetne vonatkoztatni, kitenne körülbelül 2 millió magyarországi tehennei ezen érték emelés literenkint csak 8 fillérrel számítva, 112 millió koronát, egy magyarországi tehenre 56 korona számítatván évenként, mely

összeg egyenes földadónk nagyságát meghaladja.

Kisgazdáink eddig rendszerint a trágya és néha a borjunevelés végett tartotta a tehenét, de új jövedelmi forrásra tesznek szert, a garam és zsitvavölgyi sikon gazdálkodó egyenrangúvá fogja avatni a szarvasmarhát a lóval, mivel kap tőle jövedelmet, ad neki is, tehát „az adok, hogy adj” elve érvényesül, mert jobb takarmányozás mielőbb meghozza jutalmát, mint már említettem is, hol a tejszövetkezetek létesülnek, ott a gazdálkodás egészen más leendő. A takarmány termelés kiterjesztetik látszólag a gabona termelés rovására, de nagyobb trágyatermelés és jó vetés váltás mellett a gabona termés emelkedik, s így a jövedelem nagyobbodik.

Mid'én még a gazda látja, hogy a jobb takarmány mellett a jobb állat több jövedelmet biztosít, nem riad vissza az áldozatoktól; a tökélybefejtéstől, silányabb állatain tul ad, megfelelő jó állatot vesz és a legjobb után nevel.

Egyik láncszem kiegészíti a másikat, hogy a lánca teljes legyen. Mosonmegyében a tehenek ára 100—300 korona volt, most adnak 500 koronát is jó tehenért. A takarmánytermelés annyira haladt, hogy 4 év előtt 32 holdra rábeszélési mellett vettek a szarvasmarhatenyésztési egyesület közvetítésével takarmánymagokat, ma már 2000 holdon felelő területre van megrendelés.

Általános volt a nézet az előtt, hogy nálunk a szövetkezetekkel célt érni nem lehet, mert arra népünk még nem érett eléggé, ezt azonban megczáfolják a hitel és fogyasztási szövetkezetek eiterjedése és újabbán a tejszövetkezetek terjedése.

Azt hittük, hogy a tejjel valóval csupán a nagyobb birtok alkalmassá, mert ott van az erő és tudás.

Meg van ez a tejszövetkezetekben is, erőt adja az egyesülés, az intelligenciát, a tudást a társadalmi vezetés. A tejszövetkezetek tejjüket frissen, vaj, sajt alakjában értékesítik.

A külföldön rendszeren sajtra van alapítva a tejszövetkezet. Azonban nagyobb befektetést és tudást kíván, később juttatja pénzhez tagjait. Naunk, hol a tejnek zsir tartalma átlag 10%-kal nagyobb mint Németországban, a vajtermelésre alakult tejszövetkezet sokkal természetesebb előbbinél. Friss tej szállítása nagyobb városok közelében lehetőleg a vasuti fővonalak mentén jövedelmezőbb inkább nagyobb gazdaságoknak, mint falusi tejszövetkezeteknek. Falusi tejszövetkezetnek leginkább tavasz és nyáron van sok teje, s mivel minden tejkereskedő 40%-al több tejet nem hajlandó átvenni tavaszi és nyári hónapokban, mint egyébkor, maradna sok fölös tej, melyet értékesíteni nem tud megfelelően, a szövetkezetnek jövedelme csorbát szenvedne.

Továbbá a sok különbözően kezelt tej összeházasítása sokszor lehetetlenné teszi a hibátlan szállítást, ezen két ok miatt szerény nézetem szerint a falusi tejszövetkezetek alapját a vaj termelés fogja képezni.

Általános értékesítés, mint említeni szerencsém volt, 11 50 fillér literenkint tej eladáson alapuló szövetkezeteknél 14 fill. nyáron 10 fillér jöven ki, átlagos értékesítés 12 fill. literenkint; de ott van a Damocles kardja, hogy csak korlátolt mennyiségben veszünk at tejet tisztelt szövetkezet. Továbbá a vaj szállítás a nevelésnek közvetlen előnyére szolgál, mert még friss tejjel sajnalván a tejet, 3-4 hetes korban elválasztják a borjút, mivel ez esetben a lefőlözött tej elegendő mennyiségben jön vissza, mely kevés zab vagy arpa liszttel a teljes tej hiányát egészen pótolja, a lefőlözött tejet hus sertés, a magyar ovari pontos kísérletek alapján literenkint 5 fillérrel értékesíti.

Kezdetben a tagok idegenkednek a lefőlözött tej vissza vételétől, a mint Dél-Magyarországban több szövetkezet a turó készítését vette igénybe 2-4 fillérrel értékesítven azt, de kelő magyarázat és vezetés mellett a nép a lefőlözött tejet rendszeren mind vissza veszi.

A szövetkezetek megalakítása tekintetében Mosonmegyében következő eljárás divik. A szarvasmarhatenyésztési egyesület felügyelője az érdekeltek községben előadást tart s ha 25—30 gazda hajlandó üzletreszes lenni, nyilatkozat bocsájtatik ki üzletresz jegyzésre, mely egyuttal meghívó az alakuló közgyűlésre, üzletresz ára két korona. Szövetkezet berendezését az egyesület eszközli „Alpa szeparátor” részvénytársaságtól egy két évi törlesztésre.

A berendezés 1000 koronától 4000 koronába kerül a szövetkezet nagysága és minősége szerint. Ezen törlesztést beszállított tej értékeiből havonként fizeti, minden liter tej után 1—2 fillér levonotván. Sok helyen faszak a befektetéstől. Röviden csak felemlitem, hogy Mosonmegyében már 30 év óta vannak csépi társaságok, mikor a gépet szintén hitellel vevén, a gép magát fizeti ki, pedig csak egy két hónapig dolgozik évenként. Helyisegről a községnek kell gondoskodni, 6—10 évre bérelnek rendszeren helyiséget, vagy házat építenek és átalakítják, vagy pedig házat vesznek, mely teljesen a jelenkor követelményének megfelelő, mely 4000—6000 koronába kerül.

A mosonmegyei első szövetkezetekhez az államtól kaptak vajmestert 8—10 napra, ki az embereket betanította. Most már erre

szükség nincsen, egyszerűen az alakuló szövetkezet embereit elküldi a régi szövetkezetekhez tanulni.

Előrendű vaj kivitele legnagyobb részben Németországba és Angliába, másod és harmadrendű a keletre irányul. Előbbire kell leginkább figyelmünket fordítani az 1904-ben kezdődő Németországi új vám-tarifá miatt. A tejszövetkezetek csak elsőrendű vaját állíthatnak elő, tehát eltekintve a mosonmegyei kedvező értékesítéstől, mely fekvésénél fogva a bécsi piacot állandóan uralhatja, a most alakuló szövetkezeteknél Németország és Anglia jönnek csak figyelembe.

Bécsi, bpesti piac árui nagy hullámzásnak vannak kitéve s éves szerződés azon két piacon a Német vámtarifa életbe lépte után majdnem kizártnak tekintendők. A berlini piacra 4 napig, Angliába 12 napig megy vaj szállítványunk, tehát leginkább a német piac az, melyre számíthatunk. Angolországi szállítást nem bírja jól ki, mert nem mehet közvetlenül jegben hűtött kocsival. A német vámtarifa méter-mázsánként 16 márkás vámot 30 márkára akarja felszólítani. Olvasva az eddigi tárgyalásokat, bizonyosnak látszik a nagy vámnak életbe lépte 1904. január 1-től.

Elsőrendű áru Scherbán János országos tejjel való felügyelő tanulmánya alapján melyre későbbiekben hivatkozom, megírja még a 30 márkás vámot. Egy kgr. fog esni 36 fillérbe, míg azelőtt 19 fill. esett.

Az ily első rendű árut egyes szövetkezetek nem, de igen a vajtermelő központ képes mindenkor előállítani megyénkben, a szövetkezetek megalakításánál már elve, az értékesítésnél erre figyelemmel kell lenni első sorban, s az könnyen kivihető, ha az országos tejjel való felügyelő közbejöttével alakítatik meg az első szövetkezet, ennek mintájára egymással szervi kapcsolatban a vajtermelő központtal a többi.

Örök hálával tartoznám a gondviselésnek, ha nagyon szerény működésomban sikerülne a tejszövetkezeteknek azon határozatát megteremteni, mely népünkre áldásos hatását oly hatályosan kifejtené, hogy boldogulni képesek lennének, azt hiszem, hogy a tejszövetkezetek létesítésében nem csak egyesületünknek, de az összes érdekelte gazdaközönségnek maga részét kivinni kell s a tejszövetkezetek megalakításában a birtokos osztály, a bérlők intelligens része, a lelkesítő, jegyzői és tanítói kar hivatva vannak, nemcsak kezdeményezőleg fellépni, vagy kezdeményezést istápolni, de a megalkotott szövetkezeteket a nép megélhetésének biztosítására, a virágzás fokára emelni.

Közönség köréből.

I.

Nyilvános köszönet.

A „Stefánia-Árvaház” fentartó „lévai nőegylet” nevében hálás szívvel mondunk köszönetet mindazon holgyek és uraknak, kik 31 érvánk javára f. év január 4-én rendezett „kóstoló-estély” anyagi és erkölcsi sikerét adományuk, közreműködésük és szives megjelenésük által előmozdítani kegyesek voltak.

Elsmerés illeti meg a nőegylet buzgó válaszmányát, az egész rendezőseget, különösen pedig szt.-györgyi Szégnér Géza százados és Fenyvesi Károly urakat, kik paratlan buzgósággal emelték estélyünk fényét.

Kis-Kereskény, Léva, 1902. január hó 8-án szekhelyi Mailath István, Faragó Samu, a lévai nőegylet elnöke. a lévai nőegylet titkára

II.

Nyilvános számolás.

Az 1902. január hó 4-én a „Stefánia-árvaház” javára megtartott kóstoló-estélyről.

Bevétel:

1. Jegyekért K. 339.—
2. Felülfizetésekért az alanti részletezés szerint K. 191.—
3. Ételek megváltásért K. 73.—
4. Ételek, italok eladásáért . . K. 651.34
5. II-ik este (tyúksverő) jövedelme és eladott tárgyakért K. 157.—

Kiadás: K. 1411.82 = 1411.82

Vásárolt bor, sör és pezsgőért K. 397.87

Külföldi kiadások számták szerint K. 631.95 = 1029.82

Tiszta jövedelem K. 382.—, azaz Háromszáznyolcvankét korona.

Felülfizettek: József Ágost főherczeg Öcs. és kir. Fensége 40 koronát, Bathy László prepost-plebánus 20 kor., Ms. Kazy Jánosné es lovag Schoeller Pal 10—10 kor., öz. Boleman Jozsefné, Bodrogyó Zoltán 6—6 kor., Babach Andrásné, Balbach Lajos, öz. Levatic Mártonné, Levatic László, Muharovné (Zella), Zongor János (N.-Valkház) 5—5 kor., dr. Ahrenberg Béla (Nyitra), Edinger Janos (Ujvidék), Fenyvesi Károly, Peri Ignacz, dr. Priszner Gyula 4—4 kor., Buday Lajosné, Gyapay Gusztáv, Krauser Sandor, öz. Motesiczky Mórné (N.-Málas), Szankay József, Tuka János (Nagyvárad) 3—3 kor., Fischer Natál, Harsághyéné, Kern Albert, ifj. Mailath, Léva Józsefné, Medveczy Oudó, Spossa Antal, Szauer Mór, Toldy Zsigmond 2—2 kor., Deák Adolt,

Skopáll Mihály, Szebhlik István 1—1 kor. A nagylelkű fizetőknék ez uton van szerencsénk hálás köszönetünket kifejezni. Léván, 1902. január hó 10-én.

Levatic Gusztávné egyll. alelnök. Toth Zsigmondné egyll. gondnok. Faragó Samu egyll. titkár. Jozsefcsek Géza egyll. pénztáros.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1902. évi január hó 5-től január hó 12-ig. Születés.

Sorszám	A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
1	Jakab Kálmán Skarba Ida	leány	Örszébet
2	Lázár Vince Rác Eszter	leány	Etel
3	Jakab Imre Ottlyk Erzsébet	fiu	Imre Zoltán

Házasság.

Sorszám	Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
1	özv. Knapp Béla özv. Kern Ignácné	r. kath.
2	Rakovszki József Kliment Anna	r. kath.
3	özv. Totcer Jenő Grantner Ida	r. kath.

Halálozás.

Sorszám	Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
1	Német Eszter	10	agyhártályob
2	Zahorák János	68	tüdővész
3	Styevko József	67	végkimerülés
4	Csepe József	52	tüdővész
5	özv. Mikla Józsefné Bérés Julianna	79	gutautés

Foulard-selyem 60 kr.

egész 3 frt. 65 kr. méterenként Blousokra és ruhákra, valamint „Henneberg Selyem” fekete, fehér és színes 60 krtól 14 frt 65 krig. méterenként. Mindenkinék póstabér és vámmentesen, házhoz szállítva.

Minták ingyen. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HENNEBERG G., selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Lévai piacciárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány. Buza m.-mázsánként 16 kor. 40 fill. 17 kor. 20 fill. Kétszeres 14 kor. — fill. 14 kor. 40 fill. — Rozs 14 kor. 20 fill. 14 kor. 80 fill. — Arpa 10 kor. 40 fill. 12 kor. 80 fill. Zab 14 kor. 20 fill. 14 kor. 60 fill. — Kukoricza 10 kor. 20 fill. 10 kor. 60 fill. — Bab 11 kor. 20 fill. 11 kor. 80 fill. — Lencse 14 kor. — fill. 14 kor. 40 fill. — Köles 8 kor. — fill. 9 kor. — fill.

Nyilttér.

Mindazon jó barátainknak és ismerőseimnek, kik istenben boldogult nóm Lintner Ferencné szül. Palmethoffer Mária halála alkalmával részvétüket nyilvánították, ez uton mondok hálás köszönetet. Ó Bars, 1902. január 7-én.

Lintner Ferencz.

Kiadó lakás

László utca 7 sz. alatt (Boronkayné féle házban) egy három utcai szobából, előszobából, konyhaból és pinczéből álló lakás azonnal, esetleg február hó 1-étől átberletbe kiadó.

Érdeklődők bővebb felvilágosítást a lévai uradalom központi irodájában kapnak.

Saját termései

UJ ♦ Literenként ♦
BOROK 26 krajczár.

Hordónként hektoliterje lefejtve 20 frt.

DESSERT-borok

(pecsenye-borok)

MERLOT

vörös bor

SÁRGA-MARGIT

teher pecsenye bor.

Árak palaczkokkal együtt:

Merlot egész üveggel 50 kr. fél 30 kr.

Hordóban hektoliterenként 40 frt. Sárga-Margit egész liter, üveggel 55 kr.

„ fálliter, üveggel 30 kr. Hordóban hektoliterenként 50 frt.

Üres palaczkok darabonként 10 fillérért visszavétnék.

Megrendeléseket elfogad:

Nyitrai és Társa Léván.

5280/1901. tkvi szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A lévai kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Lévai takaréki és hitelintézet végrehajtónak **Eggenhoffer Jánosné Udvary Mária** végrehajtást szenvedő elleni 1000 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aranyos-maróthi kir. törvényszék (a lévai kir. járásbíró) területén levő Zselizi 146 sz. tkvi A I. 1. 2. sz. ingatlanokban s ezen épült 147. sz. lakházban való 1/2 rész illetményre az árverést 1738 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi január hó 28 napján d. e. 8 órakor Zselizen** megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 173 korona 80 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átvezényeltetni.

Kelt Léván, 1901. nov. hó 12 napján.
A lévai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

Pogány,
kir. bíró.

Egy sorsüldözött szegény asszony két egészséges és jó erkölcsű gyermekét, két éves leány és hat éves fia, jó szívű gyermektelen szülőknök

örökbe adná.

Czim a kiadóhivatalban.

Süket Ön??

Mindennemű sükettség és nehézhallás a mi találmányunkkal gyógyítható. Fülzúgás nyomban megszűnik. Tudassák leírva saját esetüket. Díjtalan vizsgálat és felvilágosítás. Mindenki saját otthonában kevés költséggel gyógyíthatja magát.

Nemzetközi Fülgyógyászat
596. La Salle Ave., Chicago, Sd.

Jó olcsó órákat
3 évi irásb. jótállással szállít magánosoknak

Konrad János
órágyára és aranyúrá szállító
Brüx-ből (Csehország)

Finom nickel rem. óra 3 frt. 5 kr.
Valódi ezüst " " 5 frt. 80 kr.
Valódi ezüst lánc " " 1 frt. 20 kr.
Nickel ébresztő óra " " 1 frt. 95 kr.
Czégem, cs. k. sassal lett kitűntetve, számos arany és ezüst kiállítási érmeikkel és ezekre menő elismerő levelekkel.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

1331/1901. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbírósnak 1901. évi V. 815. számú végzése következtében Dr. Novotny Imre ügyvéd által képviselt Lévai takarékpénztár javára **Kratz Ferencz** ellen 300 K. s jár. erejéig 1901. évi decz. hó 17-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1160 kor. 20 fillre becsült következő ingóságok, u. m. üzleti berendezés, felszerelés, áruk, drágaságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbírósnak 1901. évi V. 815/2. számú végzése folytán fenti tőkekövetelés s jár. erejéig Lévan leendő eszközzésére 1902. évi január hó 15. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Léván, 1902. évi január hó 5-én.

Tonhaiser
kir. bírósági végrehajtó.

Hires ó- és uj bor

körülbelül 30,000 hec. liter. Finom őszi-barack, meggy, szilvapalinka kapható **Lilienthal Fülöp**nél, **Csongrádon.**

Csak **RETHY-félet** fogadjunk el!
A valódi Rethy-féle pemetefű-czukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógyszerárakban kapható:

LÉVAN
Boleman E. és Medveczky Sándor
gyógyszertárában.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúsznál és megbűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokba „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárakban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és Társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, miszerint

fűszer, csemege és dohány nagyárudámat

1902. évi január havában az ujonnan épült ideiglenes helyiségbe (Oroszlán vendégfogadónak átellenében) helyezem át, s kérem ezen új helyiségemben is nagybecsű rendeléseire méltatni kegyeskedjék.

Szolgálatra készen és kiváló tisztelettel

Amstetter Imre.

FISCHER MIKSA Léva.

Fa- és érczkoporsók, sirkoszorúk, aranybetűs szalagok.

Temetkezési kellékek

RAKTÁRA.

Szabadalmazott

valódi „SINGER” és valódi „DÜRKOPP” családi és iparos varrógépek igen csinos kiállítással 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval.

Árak részletfizetésre: valódi utánz.

Singer családi varrógép kézi hajtásra	22.—	19.—
Singer családi varrógép állvány és szekrényvel	35.—	28.—
Singer Medium iparosoknak gép állvánnyal	40.—	36.—
Nagy Singer 4-es iparosnak állvánnyal	44.—	39.—
Howe családi varrógép állvánnyal	33.—	27.—
Nagy Howe varrógépek iparosoknak	40.—	38.—
Ringschiff családi gép 48 frt., iparos gép	70.—	58.—

Készpénz fizetés mellett 5%-al olcsóbb.

A valódi SINGER és HOWE gépeknek egyed. raktára **KERN TESTVÉREKNÉL Lévan.**
Géptük, részek és osónak olcsón.

Ritka alkalom

kiváló magyar műveknek rendkívül leszállított áron való beszerzésére!

RATH MÓR

köz tudomás szerint több mint negy évtizeden át száz es száz oly művel gazdagította irodalmunkat, melyekről a jó öreg Toldy Ferenc irodalmi kezűkönyvében azt írja, hogy azok irodalomtörténetünk legfenyesebb lapjain vannak megörökítve!

A kiadót az agkor arnyai nyugalomra es arra intik, hogy kiadói tevékenységét immár az elkerülhetlen actualis es folytatálagos művekre szorítsa. Elhatározta tehát kiadásai készleteinek tetemes es többnyire valóban elévületlen becsű részét **tetemesen leszállított** áron ajánlani fel a művelt könyvbaratoknak, kulturális, nep es mas nyilvános könyvtaraknak, kaszinóknak, önképzőköröknek stb. Ezen művek jegyeke, mely a mai irodalmi talproductio es hajsza aramiatában is méltó a könyvbarátok figyemére, es mely számos ünnepi ajándékokra alkalmas értékes műveket — első kiadásokban es oly fenyos diszkötesekben, a minor a könyvpiacra sohasem jutottak — is tartalmaz, komoly reflektánsoknak bermentve reudekezesére all.

Ez aka ommai ajánom a közönség parttogasába **könyvkereskedésemet** is, melyet **1857-ben** az absolutizmus legsötétebb germanizáló éveiben annyi veszely es üdözés kozott, mint magyar nyelvü, de világirodalmi üzietet alapítottam. Ezen üzietem allandó szállitoja a nagy orszagos központi es számos vidéki könyvtárnak, es az ország minden osztályu intelligencziajának jóakaratóval, bizalmával söt barátságával folyton dcselkedhetik.

Sok évi szivesely viszony Paris, London, Róma, Németország, ugy fővárosunk legelőkelőbb kiadóira, képessé teszi könyvkereskedésemet a mai nagy concurentiával is megküzdenni, ide érve a bel- es külföldi antiquariusokat is, ilykép jó lélekkel biztosíthatom a t. közönséget, hogy **minden irodalmi megbízás a legszolidabban, legjutányosabban es a legszigorubb lelkiismeretséggel intéztetik el!**

RATH MÓR, Budapest, Haas-palota.

Bars- és Hontmegye részére

érczkoporsó főraktár **Kern Testvéreknél Lévan.**

Beschorner A. M.

első cs. kir. osztr.-magyar-, német franczia-, olasz- és orosz szabadalmazott érczkoporsó gyarából.

Ezen szabadalm. érczkoporsók Európában majd minden egészségügyi hatóságok által nemcsak a hullák szállításához, leginkább légmentességük miatt, mi által az légártalmas szesz (hullaméreg) kigőzölését akadályozzák, a legjobban ajánltatnak.

Szép kiállítása, gazdag diszítése, olcsósága, tartóssága, sir- és sirboltokban használhatósága ezen gyártmányoknak kivívták minden művelt országban a legnagyobb elterjedést, ára 8 frttól 100 frtig.

Fakoporsók gyermekek részére 3 forinttól, felnőtteknek 8 forinttól 15 frtig.

Ugyszintén siremlékek, vaskerítések, keresztek, szemfedelek, párnák, koszorúk, szalagcsokrok stb. nagy választékban jutányos áron.

Kaphatók KERN TESTVÉREKNÉL Lévan.

BARSI naptár

Barsvármegye általános czimtarával. Ára 80 fillér, bérmentes küldéssel 90 fillér, a kis Barsi naptár 30 fillér, **Garamvölgyi Protestáns naptár** bars megyei egyházi protest. czimtarával 60 fillér. **Képes Naptár** Szent Mária és Jézus szent szívének tiszteletére. Ára 50 fillér. Kapható: **Nyitrai és Társa** könyvkereskedésében **Lévan.**